

Edukacja dla bezpieczeństwa – nowa zmiana

dr Tomasz Grad
RODN „WOM” w Katowicach
2022

Podstawy prawne realizacji EDB

- ▶ Rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia
- ▶ Uzasadnienie do rozporządzenia w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia
- ▶ Rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej
- ▶ Uzasadnienie do rozporządzenia w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej

EDB

- ▶ Zgodnie z dokumentem „**edukacja dla bezpieczeństwa służy przygotowaniu uczniów do właściwego zachowania i odpowiednich reakcji w sytuacjach stwarzających zagrożenie dla zdrowia i życia oraz w stanach nadzwyczajnych.**”
- ▶ Przedmiot obejmuje treści kształcenia z zakresu bezpieczeństwa państwa, treści dotyczące organizacji działań ratowniczych, pierwszej pomocy oraz edukacji obronnej”.
- ▶ Zgodnie z przepisami rozporządzenia, podstawa programowa reguluje sposób i warunki kształcenia uczniów w poszczególnych typach szkół.
- ▶ Określa również szczegółowy zakres wiedzy i umiejętności wymaganych na kolejnych etapach edukacyjnych.

Preambuła

- ▶ Bezpieczeństwo państwa jest pojmowane jako obszar wiedzy, który objaśnia działanie mechanizmów rządzących zapewnieniem ładu, porządku i stabilności społeczności ludzkich, towarzyszącym temu koncepcji, metod i form postępowania.
- ▶ Kształcenie w ramach przygotowania do działania w stanach nadzwyczajnych ma **charakter interdyscyplinarny**, nastawiony na skuteczne działanie i radzenie sobie poszczególnych jednostek w sytuacjach określonych zagrożeń.
- ▶ Celem zajęć z edukacji dla bezpieczeństwa jest przekazanie uczniom **wiedzy** o zagrożeniach dnia codziennego i w stanach nadzwyczajnych oraz wykształcenie w nich **praktycznych umiejętności** w tym obszarze.

cd

- ▶ Jedną z najważniejszych umiejętności zdobywanych w szkole jest **umiejętność udzielania pierwszej pomocy**.
- ▶ Już na wczesnym etapie edukacji należy wprowadzić zagadnienia związane z ochroną zdrowia i życia: ocenę bezpieczeństwa miejsca zdarzenia, rozpoznanie potencjalnego zagrożenia życia na podstawie prostych objawów, skuteczne wezwanie pomocy, podejmowanie wstępnych czynności ratujących życie.”,

Nowość

- ▶ W przypadku zajęć ze **strzelectwa** przewidziany został trwający dwa najbliższe lata szkolne okres przejściowy.
- ▶ Oznacza to, że zmieniona podstawa programowa edukacji dla bezpieczeństwa w zakresie umiejętności strzeleckich z wykorzystaniem broni kulowej, pneumatycznej, replik broni strzeleckiej (ASG), strzelnic wirtualnych albo laserowych będzie realizowana począwszy od roku szkolnego 2024/2025.

cd

- ▶ W przypadku szkół, które na terenie danego powiatu: mają dostęp do broni kulowej, pneumatycznej, replik broni strzeleckiej (ASG), strzelnic wirtualnych albo laserowych – wymóg ten jest realizowany od roku szkolnego 2022/2023;
- ▶ nie mają dostępu do broni kulowej, pneumatycznej, replik broni strzeleckiej (ASG), strzelnic wirtualnych albo laserowych – wymóg ten jest realizowany w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 w miarę istniejących możliwości.

Podstawa programowa

- ▶ ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI I NAUKI z dnia 1 sierpnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej

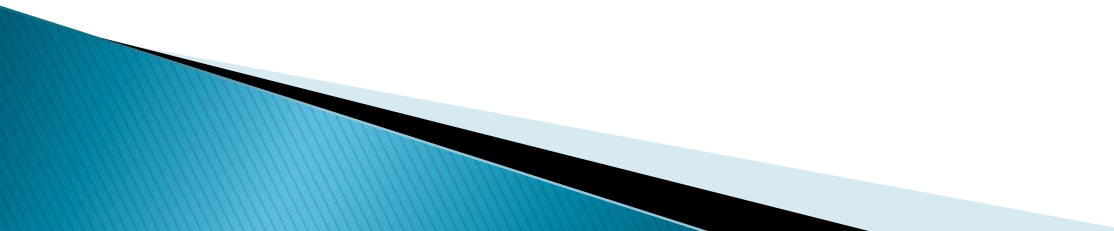
Uzasadnienie zmiany

- ▶ Wzrastające zagrożenie bezpieczeństwa państwa wymaga uzupełniania celów kształcenia i treści nauczania przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa o kwestie związane z obronnością państwa, nabyciem umiejętności strzelectwa oraz przygotowaniem uczniów do radzenia sobie z zagrożeniami wywołanymi działaniami wojennymi oraz podstawami ratownictwa taktycznego.
- ▶ Zaprojektowane zmiany w podstawie programowej dla przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa w przypadku szkół ponadpodstawowych zostały przygotowane z uwzględnieniem aktualnej liczby godzin zajęć tego przedmiotu oraz przy założeniu kontynuacji wiedzy nabytej na poziomie teoretycznym w szkole podstawowej.

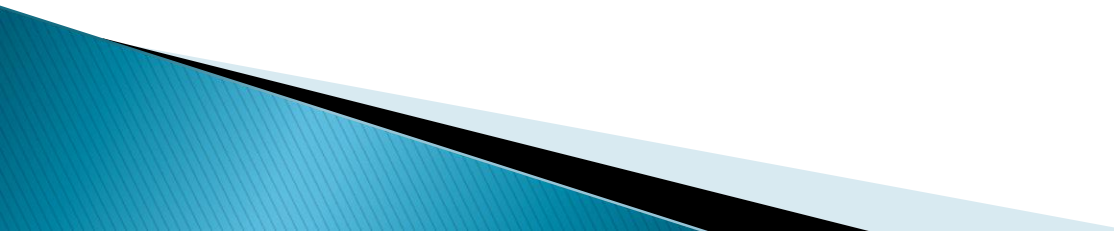
cd

- ▶ W przypadku szkoły podstawowej zajęcia z tego zakresu powinny być przeprowadzane w większej części **w formie teoretycznej**, ze stopniowym wprowadzaniem elementów praktycznych.
- ▶ Zgodnie z proponowaną zmianą podstawy programowej dla przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa na poziomie szkoły średniej, pod względem teoretycznym **stanowi pogłębienie** treści przewidzianych w szkole podstawowej, a w zakresie praktycznym akcentuje **konieczność** **wykształcenia umiejętności zastosowania nabytej wiedzy w sytuacjach krytycznych.**

Warunki realizacji

- ▶ Niezwykle istotne jest, aby w trakcie nauczania przedmiotu koncentrować się na kluczowych problemach, **szczególnie w aspekcie praktycznym, poświęcając im najwięcej czasu.**
 - ▶ W ramach realizacji celu „Rozumienie istoty bezpieczeństwa państwa” ważne jest, aby korzystać **z pomocy multimedialnych**, które przybliżą uczniom istotę bezpieczeństwa i charakterystykę jego zagrożeń.
-

cd

- ▶ Zajęcia w tym przypadku powinny też być wspomagane wizytami w instytucjach państwowych, stojących na straży bezpieczeństwa.
 - ▶ Istotne znaczenie w rozwoju młodzieży ma wychowanie mające na celu kształtowanie postawy patriotycznej oraz poczucia odpowiedzialności za dorobek minionych pokoleń.
-

cd

- ▶ Zajęcia związane z celem „Przygotowanie uczniów do działań w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń (katastrof i wypadków masowych)” powinny obejmować udział uczniów **w symulacji ewakuacji szkoły**.
- ▶ Uczniów należy wdrażać do dbałości o bezpieczeństwo własne oraz innych, wskazując, w jaki sposób uzyskać pomoc od osób godnych zaufania i służb ratunkowych.

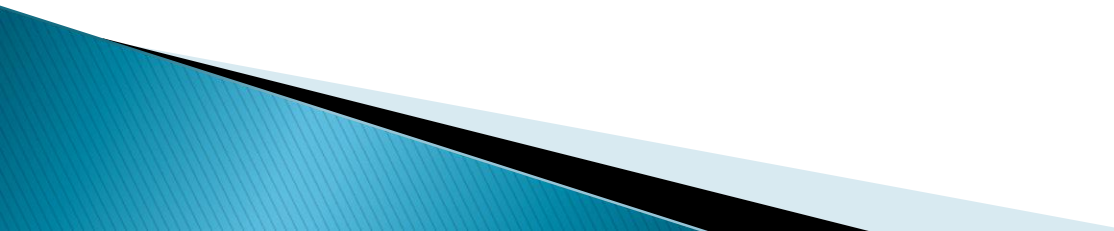
cd

- ▶ Na zajęciach związanych z celem „Kształtowanie umiejętności z zakresu podstaw pierwszej pomocy”, należy zwrócić szczególną uwagę na wykształcenie umiejętności praktycznych, szczególnie rozpoznawania niebezpieczeństw i właściwego reagowania na nie.
- ▶ Istotne jest też kształtowanie poczucia odpowiedzialności za jakość udzielonej pierwszej pomocy.
- ▶ Uczeń, który zaczyna realizację zajęć z zakresu pierwszej pomocy, powinien być należycie przygotowany już w klasach młodszych do reagowania na nagły wypadek.

Ważny obowiązek!

- ▶ Obowiązkowe szkolenie dla nauczycieli nadające uprawnienia do nauczania pierwszej pomocy szkołach i placówkach oświatowych
- ▶ Podstawa prawna:
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2009 r. w sprawie przygotowania nauczycieli do prowadzenia zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy.*
 - art. 8 ust. 5 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 882).
 - § 11 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli .

cd

- ▶ Niezbędne są pomoce dydaktyczne do skutecznego nauczania podstaw pierwszej pomocy.
 - ▶ Do sprzętu pożądanego zaliczyć należy fantom do nauki resuscytacji krążeniowo-oddechowej z obniżoną siłą ucisku klatki piersiowej, apteczkę, tablice i plansze dydaktyczne.
 - ▶ Do materiałów szkoleniowych zaliczyć należy maseczki do wentylacji, płyny dezynfekcyjne, gazy opatrunkowe, bandaże, chusty trójkątne itp.
-

cd

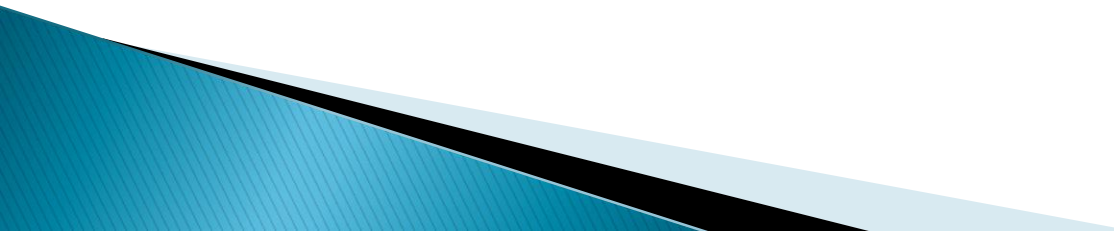
- ▶ Ważne jest skorelowanie treści nauczania przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa z innymi przedmiotami, w tym z **wychowaniem fizycznym, oraz z programem wychowawczo–profilaktycznym szkoły.**
- ▶ Problematyka zdrowia i jego uwarunkowań należy do zagadnień bardzo złożonych, wielodyscyplinarnych

Zajęcia mogą być uzupełniane innymi formami, wśród których wymienić można:

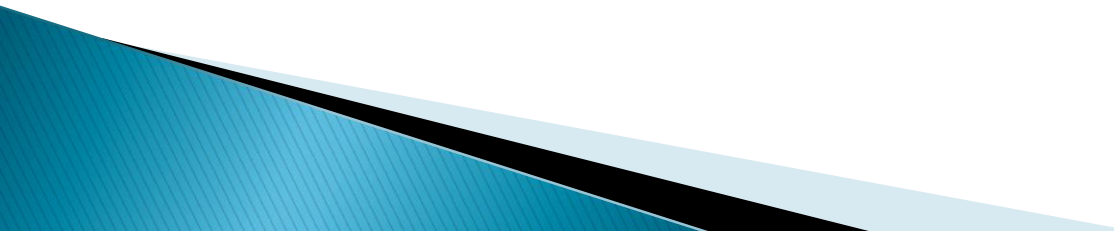
- ▶ wizyty w instytucjach ratowniczych;
- ▶ spotkania, prelekcje, wykłady z policjantami, strażnikami miejskimi, ratownikami medycznymi, kombatantami, ekologami, psychologami itp.;
- ▶ udział w konkursach, których zakres jest zbieżny z problematyką przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa.

Cele kształcenia– klasy VII–VIII

► wymagania ogólne

- I. Rozumienie istoty bezpieczeństwa państwa.
 - II. Przygotowanie uczniów do działań w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń (katastrof i wypadków masowych).
 - III. Kształtowanie umiejętności z zakresu podstaw pierwszej pomocy.
 - IV. **Kształtowanie postaw obronnych**–
(a było – Kształtowanie postaw indywidualnych i społecznych sprzyjających zdrowiu)
-

Cele kształcenia – Szkoła branżowa I st

- ▶ wymagania ogólne
 - ▶ I. Bezpieczeństwo państwa.
 - ▶ II. Przygotowanie do działań ratowniczych w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń (wypadków masowych i katastrof).
 - ▶ III. Podstawy pierwszej pomocy.
 - ▶ IV. Edukacja obronna
-

A było

- ▶ Znajomość struktury obronności państwa. Uczeń rozróżnia struktury obronności państwa, rozumie ich rolę oraz zna formy spełniania powinności obronnych przez organy administracji i obywateli.
- ▶ Przygotowanie do sytuacji zagrożeń. Uczeń zna zasady postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia życia, zdrowia lub mienia; zna zasady planowania i organizowania działań.
- ▶ Opanowanie zasad pierwszej pomocy. Uczeń umie udzielać pierwszej pomocy poszkodowanym w różnych stanach zagrażających życiu i zdrowiu.

Treści nauczania– klasy VII – VIII

► wymagania szczegółowe

- I. Bezpieczeństwo państwa. Uczeń:
 - 1) zna i charakteryzuje podstawowe pojęcia związane z bezpieczeństwem państwa, rozumie istotę problemu bezpieczeństwa; wymienia składniki bezpieczeństwa państwa;
 - 2) jest zorientowany w geopolitycznych uwarunkowaniach bezpieczeństwa wynikających z położenia Polski;
 - 3) zna i przedstawia rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski;
 - 4) (Dodano) – zna misję Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, ich rolę, podstawowe zadania w systemie obronności państwa oraz strukturę organizacyjną i uzbrojenie.

II. Działania w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń (katastrof i wypadków masowych). Uczeń:

bez zmian

1. wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń (pochodzenia naturalnego i wywołanych przez człowieka);
2. wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach; rozróżnia poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe; omawia zasady właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych;
3. przedstawia obowiązki ludności w sytuacjach wymagających ewakuacji;
4. omawia rolę różnych służb i innych podmiotów, uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do ich zaleceń;
5. wymienia przykłady zagrożeń środowiskowych, w tym zna zasady postępowania w razie pożaru, wypadku komunikacyjnego, zagrożenia powodzią, intensywnej śnieżycy, uwolnienia niebezpiecznych środków chemicznych, zdarzenia terrorystycznego.

III. Podstawy pierwszej pomocy.

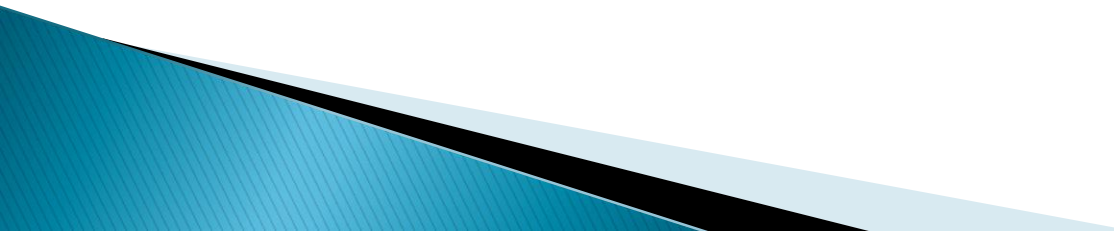
Uczeń:

- 1) rozumie znaczenie podejmowania działań z zakresu udzielania pierwszej pomocy przez świadka zdarzenia oraz przedstawia jego rolę;
- 2) zna zasady bezpiecznego postępowania w miejscu zdarzenia, w tym:
 - a) unikania narażania własnego zdrowia,
 - b) oceniania własnych możliwości,
 - c) rozpoznawania potencjalnych źródeł zagrożenia w kontakcie z poszkodowanym,
 - d) wskazywania sposobu zabezpieczenia się przed zakażeniem w kontakcie z krwią i płynami ustrojowymi, stosowania uniwersalnych środków ochrony osobistej;
- 3) podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach;
- 4) przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć;

cd

- 5) potrafi rozpoznać osobę w stanie zagrożenia życia:
- a) wyjaśnia pojęcie stanu zagrożenia życia,
 - b) wskazuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia,
 - c) wyjaśnia rolę układu nerwowego, układu krążenia i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych;
- 6) wie, jak prawidłowo wezwać pomoc:
- a) wymienia nazwy służb ratunkowych i podaje ich numery alarmowe,
 - b) wskazuje, kiedy wezwać pomoc i w jaki sposób przekazać informacje o zdarzeniu;
- 7) podaje przykład aplikacji na telefon komórkowy wspierającej udzielanie pierwszej pomocy;

cd

- 8) zna zasady postępowania z osobą nieprzytomną:
- a) wymienia objawy utraty przytomności,
 - b) ocenia przytomność poszkodowanego,
 - c) ocenia czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami przez okres do 10 sekund),
 - d) wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej,
 - e) udrażnia drogi oddechowe rękoczynem czoło – żuchwa,
 - f) układa osobę nieprzytomną w pozycji bocznej bezpiecznej,
 - g) zapewnia osobie nieprzytomnej komfort termiczny;
-

cd

9) systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej;

10) zna i wykonuje podstawowe czynności resuscytacji krążeniowo-oddechowej:

- a) wyjaśnia pojęcie nagłego zatrzymania krążenia i wymienia jego oznaki,
- b) wymienia warunki i czynniki zapewniające resuscytację wysokiej jakości,
- c) omawia uniwersalny algorytm w nagłym zatrzymaniu krążenia,
- d) wykonuje na manekinie uciski klatki piersiowej i sztuczne oddychanie samodzielnie i we współpracy z drugą osobą,
- e) opisuje zastosowanie automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED) oraz wskazuje na jego znaczenie dla zwiększenia skuteczności akcji resuscytacyjnej;

cd

- 1 1) wykonuje podstawowe czynności pierwszej pomocy w zadławieniu:
 - a) wyjaśnia pojęcie i mechanizm zadławienia,
 - b) omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia,
 - c) wykonuje na manekinie rękochny ratunkowe w przypadku zadławienia,
 - d) wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci;
- 1 2) zna wyposażenie apteczki pierwszej pomocy:
wymienia przedmioty, które powinny znaleźć się w apteczce domowej, samochodowej, przygotowanej na wyprawę turystyczną;

cd

13) zna zasady pierwszej pomocy w urazach kończyn:

- a) wyjaśnia pojęcia rany, krwotoku,
- b) wykonuje opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny,
- c) wyjaśnia, jak rozpoznać krwotok zewnętrzny,
- d) wykonuje opatrunek uciskowy,
- e) bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne,
- f) wyjaśnia pojęcia złamania, skręcenia, zwichnięcia,
- g) stosuje zasady unieruchamiania doraźnego kości i stawów,
- h) wymienia przykłady zapobiegania urazom w sporcie, w domu, w pracy;

cd

14) rozumie, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w oparzeniach:

- a) wyjaśnia pojęcie oparzenia,
- b) omawia zasady postępowania w przypadku oparzenia termicznego,
- c) demonstruje metodę chłodzenia w przypadku oparzenia kończyny,
- d) wymienia przykłady zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem małych dzieci i środowiska domowego;

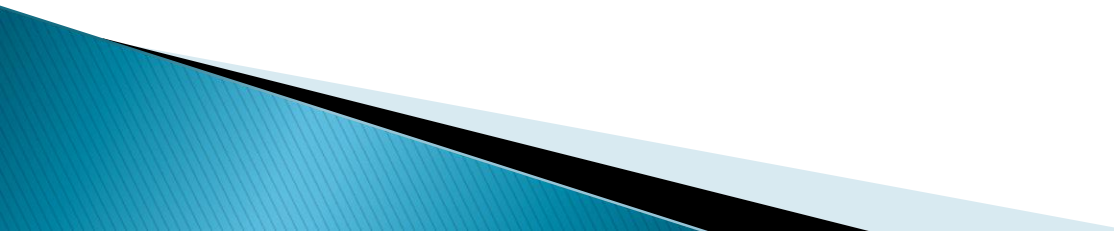
Dodano

1 5) zna zasady pierwszej pomocy w sytuacji wystąpienia zagrożenia z użyciem broni konwencjonalnej:

- a) potrafi rozróżnić rodzaje krwotoków,
- b) potrafi zatamować krwotok przy użyciu dłoni oraz opatrunku uciskowego,
- c) zna zasady zachowania się w sytuacji zagrożenia (zasada „uciekaj, schowaj się, walcz”).

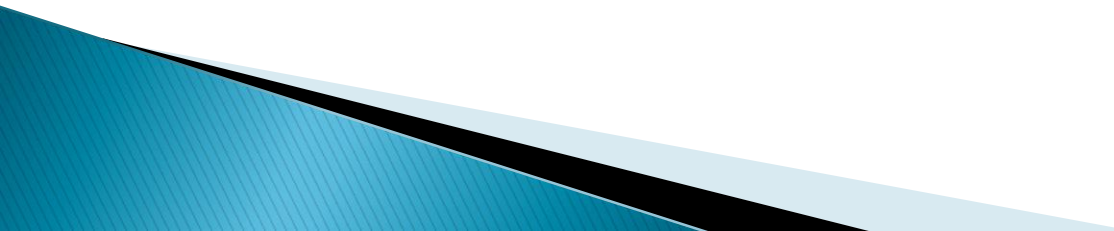
IV. Kształtowanie postaw obronnych.

A było – Edukacja zdrowotna. Zdrowie w wymiarze indywidualnym oraz zbiorowym.
Uczeń:

- ▶ Cały rozdział związany z edukacją zdrowotną zastąpiono edukacją obronną.
 - ▶ Edukacja zdrowotna jest w wychowaniu fizycznym
-

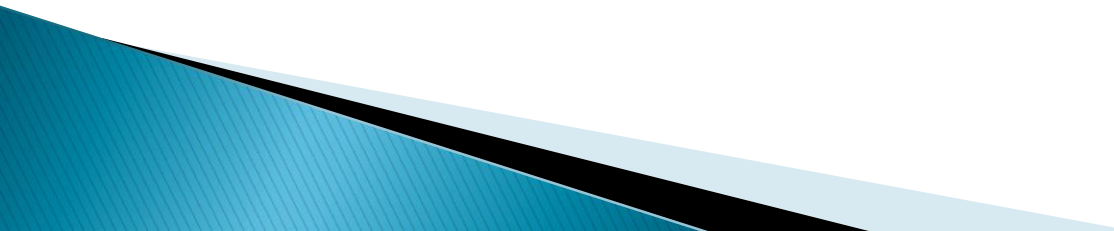
1. Terenoznawstwo

Uczeń:

- 1) zna podstawy orientowania się w terenie, w tym potrafi wskazywać kierunki stron świata za pomocą np. kompasu, busoli, GPS oraz orientować się w terenie za pomocą charakterystycznych przedmiotów terenowych;
 - 2) potrafi używać różnych rodzajów map do orientacji w terenie.
-

2. Cyberbezpieczeństwo w wymiarze wojskowym

Uczeń:

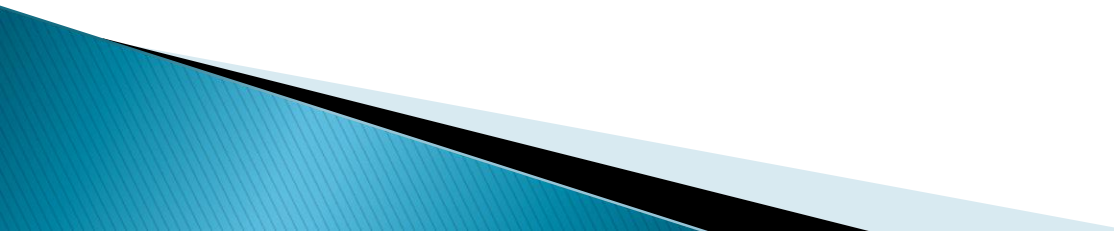
- 1) zna istotę cyberbezpieczeństwa;
 - 2) potrafi odbierać ze zrozumieniem, tworzyć i przedstawiać umiarkowane złożone wypowiedzi dotyczące roli i miejsca cyberbezpieczeństwa militarnego w systemie cyberbezpieczeństwa państwa.
-

3. Przygotowanie do szkolenia strzeleckiego

Uczeń:

- 1) zna zasady bezpiecznego i efektywnego posługiwania się bronią strzelecką;
 - 2) zna podstawowe części składowe broni strzeleckiej;
 - 3) potrafi przyjmować postawy strzeleckie;
 - 4) potrafi prawidłowo zgrywać przyrządy celownicze, regulować oddech w czasie składania się do strzału oraz ściągać język spustowy.
-

Treści nauczania – szkoła branżowa I st

- I. Bezpieczeństwo państwa
 - II. Przygotowanie do działań ratowniczych w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń (wypadków masowych i katastrof).
 - III. Podstawy pierwszej pomocy
 - IV. Edukacja obronna.
-

A było

- I. System obronności Rzeczypospolitej Polskiej. Powinności obronne władz samorządowych, instytucji i obywateli.
 - II. Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej
 - III. Ochrona ludności i obrona cywilna.
 - IV. Zagrożenia czasu pokoju, ich źródła, przeciwdziałanie ich powstawaniu, zasady postępowania w przypadku ich wystąpienia i po ich ustąpieniu.
 - V. Zagrożenia występujące podczas wojny.
 - VI. Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach (zachowanie ratownika)
-

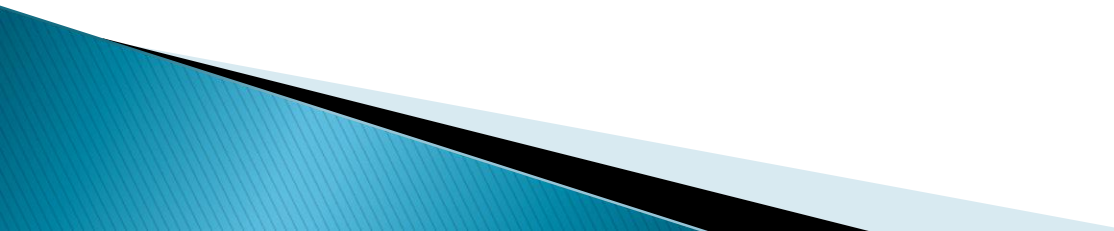
Edukacja obronna

1. Reagowanie w sytuacji zagrożenia działaniami wojennymi. Uczeń:

- 1) zna ograniczenia organizmu ludzkiego związane z brakiem snu, wody i pożywienia oraz wpływem czynników atmosferycznych na możliwości przetrwania;
- 2) potrafi wyjaśnić zjawisko paniki oraz omawia sposoby jej przeciwdziałania;
- 3) zna środki podręczne do zwiększenia szans przetrwania i rozumie, jak je wykorzystywać;
- 4) zna możliwości pozyskiwania wody i pożywienia występujących w środowisku naturalnym.

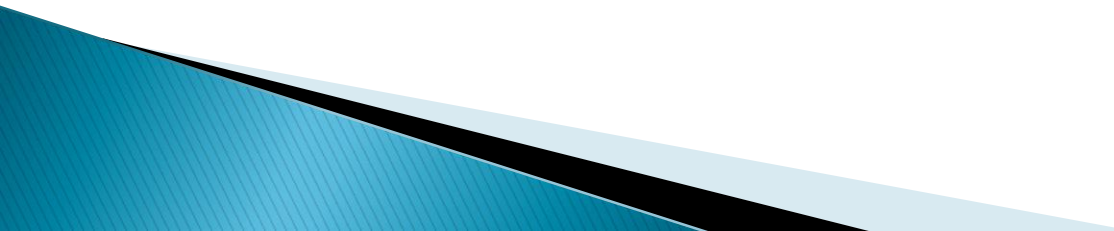
2. Cyberbezpieczeństwo w wymiarze wojskowym

Uczeń:

- 1) zna zasady identyfikacji podstawowych zagrożeń cyberbezpieczeństwa;
 - 2) zna i rozumie wybrane definicje cyberbezpieczeństwa zawarte w ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1369, z 2021 r. poz. 2333 i 2445 oraz z 2022 r. poz. 655) oraz dokumentach NATO;
 - 3) potrafi określić podział ról w czasie współdziałania układu militarnego z podmiotami układu pozamilitarnego;
 - 4) potrafi odbierać ze zrozumieniem, tworzyć i przedstawiać złożone wypowiedzi dotyczące roli i miejsca cyberbezpieczeństwa militarnego w systemie cyberbezpieczeństwa państwa.
-

3. Szkolenie strzeleckie

Uczeń:

- 1) zna zasady składania i rozkładania broni;
 - 2) potrafi wykonać strzelanie z wykorzystaniem broni kulowej, pneumatycznej, replik broni strzeleckiej (ASG), strzelnic wirtualnych albo laserowych.
-

Cele kształcenia –LO, technikum i szkoła branżowa II st.

► wymagania ogólne

- I. Bezpieczeństwo państwa.
- II. Przygotowanie do działań ratowniczych w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń (wypadków masowych i katastrof).
- III. Podstawy pierwszej pomocy.
- IV. Edukacja obronna.(a było – Edukacja zdrowotna. Zdrowie w wymiarze indywidualnym i zbiorowym. Zachowania prozdrowotne)

I. Bezpieczeństwo państwa. Uczeń: Jest a **było**

- ▶ 5) zna i określa zakres działania wybranych organizacji proobronnych, które zostały zdefiniowane w ustawie z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. poz. 655 i 974), zwanych dalej „organizacjami proobronnymi”;
- ▶ 5) zna i wymienia nazwy formacji służb mundurowych (w tym obrony terytorialnej) zapewniających bezpieczeństwo państwa oraz wyjaśnia zadania tych służb;

cd

- ▶ 6) zna i wymienia nazwy formacji mundurowych układu pozamilitarnego państwa oraz wyjaśnia rolę i zadania tych służb w systemie bezpieczeństwa państwa;
- ▶ 6) zna i określa zakres działania wybranych stowarzyszeń i organizacji, takich jak np. Liga Obrony Kraju, Polski Czerwony Krzyż, Związek Strzelecki „Strzelec”

cd

- ▶ 8) zna i rozumie rolę świadczeń obywateli na rzecz obronności oraz zadań i kompetencji władz państwowych i samorządowych w tym zakresie; (wcześniej był jako pkt.9)
- ▶ 8) potrafi identyfikować wyzwania dla bezpieczeństwa indywidualnego i zbiorowego, kategoryzować je, przypisywać właściwe znaczenie w kontekście bezpieczeństwa lokalnego i całego państwa;

cd

- ▶ 9) rozróżnia zagrożenia czasu pokoju i czasu wojny;
- ▶ 10) rozróżnia zagrożenia czasu pokoju i czasu wojny;
- ▶ Dodano pkt.15 – wyjaśnia znaczenie cyberzagrożeń w wymiarze cywilnym i potrafi je rozpoznać oraz zna procedury postępowania w przypadku ich wystąpienia.

II. Przygotowanie do działań ratowniczych w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń (wypadków masowych i katastrof)

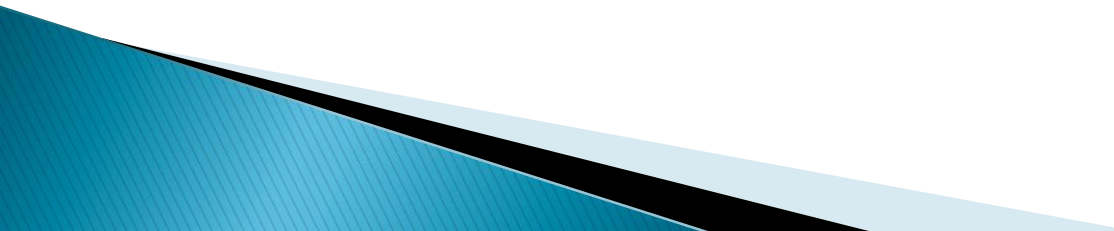
1. Ochrona ludności i obrona cywilna. Uczeń:

- ▶ 6) identyfikuje obiekty opatrzone międzynarodowymi znakami ochrony dóbr kultury;(materialne i niematerialne obiekty dziedzictwa kulturowego, tj: język, zwyczaje czy zachowania i zjawiska religijne i etyczne)
- 6) identyfikuje obiekty opatrzone międzynarodowymi znakami ochrony zabytków;(materialne dziedzictwo kulturowe)

cd

- ▶ 9) wyjaśnia zasady postępowania w przypadku awarii instalacji chemicznej, środka transportu lub rozszczelnienia zbiorników z substancjami toksycznymi oraz zna możliwości wykorzystania środków podręcznych i masek przeciwgazowych do ochrony ludzi przed szkodliwym wykorzystaniem toksycznych środków przemysłowych oraz bojowych środków trujących;
- ▶ 9) wyjaśnia zasady postępowania w przypadku awarii instalacji chemicznej, środka transportu lub rozszczelnienia zbiorników z substancjami toksycznymi;

2. Źródła promieniowania jądrowego i jego skutki. Uczeń:

- ▶ 5) potrafi omówić sposób użycia indywidualnego pakietu przeciwichemicznego, a także indywidualnego pakietu radioochronnego;
 - ▶ 5) wyjaśnia zasady postępowania w przypadku awarii instalacji chemicznej, środka transportu lub rozszczelnienia zbiorników z substancjami toksycznymi;
-

3. Ostrzeganie ludności o zagrożeniach, alarmowanie.

Uczeń:

- ▶ 2) charakteryzuje zasady zachowania się ludności oraz zna miejsca ukrycia się po ogłoszeniu poszczególnych alarmów;
- ▶ 2) charakteryzuje zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu;

dodano

- ▶ 19) zna zasady pierwszej pomocy w sytuacji wystąpienia zagrożenia z użyciem broni konwencjonalnej:
 - a) zna definicję masywnego krwotoku,
 - b) stosuje stazę taktyczną,
 - c) umie zatamować krwotok za pomocą opaski improwizowanej,
 - d) potrafi zatamować krwotok przy użyciu opatrunku uciskowego, potrafi zatamować krwotok z trudno dostępnych miejsc: pachy, pachwiny, szyi,
 - e) zna zasady zachowania się w sytuacji zagrożenia (zasada „uciekaj, schowaj się, walcz”).

IV. Edukacja obronna. (zastąpiła edukację zdrowotną)

- ▶ 1. Reagowanie w sytuacji zagrożenia działaniami wojennymi. Uczeń:
 - 1) zna ograniczenia organizmu ludzkiego związane z brakiem snu, wody i pożywienia oraz wpływem czynników atmosferycznych na możliwości przetrwania;
 - 2) potrafi wyjaśnić zjawisko paniki oraz omawia sposoby jej przeciwdziałania;
 - 3) zna środki podręczne do zwiększenia szans przetrwania i rozumie, jak je wykorzystywać;
 - 4) zna możliwości pozyskiwania wody i pożywienia występujących w środowisku naturalnym.

cd

2. Cyberbezpieczeństwo w wymiarze wojskowym. Uczeń:

- 1) zna zasady identyfikacji podstawowych zagrożeń cyberbezpieczeństwa;
- 2) zna i rozumie wybrane definicje cyberbezpieczeństwa zawarte w ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie – 12 – cyberbezpieczeństwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1369, z 2021 r. poz. 2333 i 2445 oraz z 2022 r. poz. 655) oraz dokumentach NATO;
- 3) potrafi określić podział ról w czasie współdziałania układu militarnego z podmiotami układu pozamilitarnego;
- 4) potrafi odbierać ze zrozumieniem, tworzyć i przedstawiać złożone wypowiedzi dotyczące roli i miejsca cyberbezpieczeństwa militarnego w systemie cyberbezpieczeństwa państwa.

cd

- ▶ 3. Szkolenie strzeleckie. Uczeń:
 - 1) zna zasady składania i rozkładania broni;
 - 2) potrafi wykonać strzelanie z wykorzystaniem: broni kulowej, pneumatycznej, replik broni strzeleckiej (ASG), strzelnic wirtualnych albo laserowych.

Warunki realizacji

- ▶ Niezbędny jest sprzęt audiowizualny i prezentacyjny (komputer, rzutnik zamontowany na stałe lub przenośny), dostęp do internetu.
- ▶ Osiągnięcie przez uczniów umiejętności praktycznego udzielania pierwszej pomocy wymaga realizacji zajęć w blokach po dwie godziny lekcyjne.
- ▶ W celu zapewnienia efektywnej nauki przedmiotu klasę należy podzielić na grupy o liczbie nie większej niż 15 uczniów, w szczególności podczas ćwiczeń z resuscytacji krążeniowo-oddechowej, postępowania z osobą nieprzytomną oraz opatrywania ran, złamań i krwotoków.

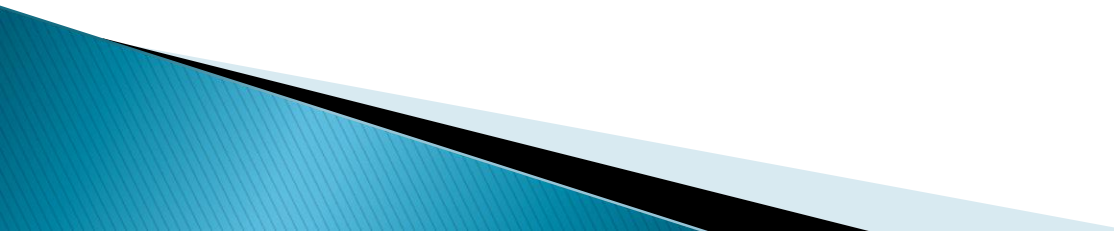
cd

- ▶ Ze względów bezpieczeństwa uczniowie nie mogą wykonywać ćwiczeń, które mogłyby spowodować **przeciążenie kręgosłupa**.
- ▶ Dlatego **niedozwolone** jest podczas zajęć ćwiczenie **dźwigania uszkodzonych** w ramach doraźnej ewakuacji z miejsca zdarzenia.

cd

- ▶ Osiągnięcie przez uczniów umiejętności składania i rozkładania broni, jak również prowadzenie zajęć ze strzelectwa powinno być realizowane przy użyciu **różnego rodzaju broni**.
- ▶ Wymaga to współpracy z jednostkami wojskowymi lub organizacjami proobronnymi.
- ▶ Zajęcia mogą być realizowane przy użyciu środków własnych szkoły, jak również przez wykorzystanie strzelnic, strzelnic wirtualnych i laserowych znajdujących się w posiadaniu jednostek samorządu terytorialnego oraz innych podmiotów.

Lekcje w szkole powinny być uzupełniane innymi formami zajęć, wśród których wymienić można:

- 1) wizyty w instytucjach państwa, centrum zarządzania kryzysowego, straży pożarnej, Policji, stacjach pogotowia ratunkowego, jednostkach wojskowych czy organizacjach proobronnych;
 - 2) specjalistyczne obozy szkoleniowo-wypoczynkowe realizowane podczas ferii letnich lub krótsze, kilkudniowe kursy;
 - 3) wycieczki;
 - 4) zajęcia plenerowe;
 - 5) tworzenie wystaw prac własnych, klasowych i szkolnych, promujących właściwe zachowania w razie zagrożeń;
 - 6) zwiedzanie wystaw powiązanych z treściami przedmiotu;
 - 7) spotkania (np. udział w zajęciach), prelekcje, wykłady z pracownikami kluczowych instytucji bezpieczeństwa – Policji, Państwowej Straży Pożarnej i Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz pracownikami straży miejskiej, pogotowia, kombatanami;
 - 8) udział w konkursach, których zakres jest zgodny bądź zbieżny z problematyką przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa.
-

cd

- ▶ Wskazane jest nawiązywanie współpracy między szkołami a lokalnymi jednostkami Policji, Państwową Strażą Pożarną, ośrodkami szkolenia, jednostkami wojskowymi i organizacjami proobronnymi, zarówno we wspomnianym zakresie prowadzenia zajęć, jak i udostępnianiu specjalistycznego sprzętu czy pomocy dydaktycznych.

cd

- ▶ Nauczyciel powinien stwarzać warunki sprzyjające swobodnej wymianie myśli i poglądów, dbając przy tym o zachowanie niezbędnej dyscypliny i porządek zajęć.
- ▶ Wskazane jest zaplecze lub zabezpieczone miejsce umożliwiające przechowywanie pomocy dydaktycznych, podstawowych materiałów i przyborów nauczyciela niezbędnych do prowadzenia zajęć oraz ewentualnych prac uczniów

Dziękuję za uwagę

Kontakt: dr Tomasz Grad

tel: 32 2582209 w 208

mail: tg@womkat.edu.pl

